

Науковий реферат статті Трохименко В. І.
"Еволюція ринку банківських послуг:
теоретико-методологічні підходи"

Метою запропонованої статті є вивчення сутності та основних напрямів еволюції ринку банківських послуг як складного історичного процесу, що призводить до перетворень та видозміни досліджуваного ринку.

При цьому на основі аналізу праць вітчизняних та зарубіжних дослідників визначено, що еволюцію ринку банківських послуг доцільно трактувати як об'єктивно-історичний процес, що передбачає послідовність поступових кількісних і стрибкоподібних якісних трансформацій, заснованих на механізмах спадковості, мінливості та добору, в результаті яких досліджуваний ринок набуває стійких, незворотних та нових для нього ознак.

Також запропоновано три теоретико-методологічні підходи до вивчення еволюції ринку банківських послуг, що передбачають дослідження цього ринку в таких трьох аспектах, як: 1) зміна ролі та функціонального призначення ринку банківських послуг у частині перетворення його на провідний сегмент фінансового ринку в країнах із банківсько-орієнтованими фінансовими системами й послаблення його значення в процесах перерозподілу капіталів і забезпечення безперервності економічного відтворення для країн з ринково-орієнтованими фінансовими системами (*функціональний підхід*); 2) трансформація взаємозв'язків між суб'єктами ринку внаслідок транснаціоналізації банківської діяльності, посилення консолідації банківського капіталу та концентрації значної частки фінансових ресурсів в обмеженій кількості глобальних гравців, що призводить до ускладнення його структури, видозміни конкурентних відносин і державного регулювання (*структурно-поведінковий підхід*); 3) модифікація інституційно-організаційних механізмів функціонування ринку банківських послуг, зокрема формування системи наднаціонального банківського регулювання та адаптації національних законодавств до міжнародних норм і правил, видозміна організацій-учасників ринку, започаткування нових форм партнерства між банками та небанківськими фінансовими посередниками тощо (*інституційний підхід*).

Відповідно з'ясовано, що сучасний ринок банківських послуг є важливою складовою глобального фінансового ринку, специфічним галузевим

ринком, що поєднує персоніфікованих та інституційних суб'єктів господарювання в процесі надання та споживання банківських послуг.

Література: 1. Табачникова М. Б. Теоретические концепции эволюционных изменений социально-экономических систем [Электронный ресурс] / М. Б. Табачникова // Проблемы региональной экономики. Вестник ЦИРЭ. – Режим доступа к журн. : <http://www.lerc.ru/?part=bulletin&art=6&page=28>. 2. Аверіна О. І. Соціальна мінливість: когнітивний аналіз : [монографія] / за наук. ред. проф. В. П. Бега ; Мін-во освіти і науки, молоді і спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 202 с. 3. Гражевська Н. І. Економічні системи епохи глобальних змін / Н. І. Гражевська. – К. : Знання, 2008. – 431 с. 4. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання : [монографія] / за ред. д. е. н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : ТНЕУ, 2010. – 384 с. 5. Корнєєв В. В. Фінансові посередники як інститути розвитку : [монографія] / В. В. Корнєєв. – К. : Основа, 2007. – 192 с. 6. Мишкін Ф. С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / Ф. С. Мишкін ; [пер. з англ. С. Панчишин, А. Стасишин, Г. Стеблій]. – К. : Основи, 1999. – 963 с. 7. Школьник І. О. Фінансовий ринок: сучасний стан і стратегія розвитку : [монографія] / І. О. Школьник. – Суми : ВВП "Мрія-1" ЛТД, УАБС НБУ, 2008. – 348 с. 8. Степаненко О. П. Оцінювання ефективності функціонування та розвитку банківської системи / О. П. Степаненко // Економіка розвитку. – 2013. – № 1 (65). – С. 5–10. 9. Ігнатюк А. І. Галузеві ринки: теорія, практика, напрями регулювання : [монографія] / А. І. Ігнатюк. – К. : ННЦ ІАЕ, 2010. – 465 с. 10. Точилін В. О. Формування функціонально ефективної моделі ринку: конкуренція та бар'єри, ринкова влада і державне регулювання / В. О. Точилін, В. В. Венгер // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 2 (92). – С. 23–38. 11. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / Д. Норт. – К. : Основи, 2000. – 170 с. 12. Гайдай Т. В. Парадигма інституціоналізму: методологічний контекст : [монографія] / Т. В. Гайдай. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 296 с. 13. Курманова Л. Р. Институт рынка в системе развития банковских услуг / Л. Р. Курманова // Экономические науки. – 2009. – № 4 (59). – С. 273–276. 14. Нікіфоров П. О. Інституційні передумови розвитку структури фінансового ринку / П. О. Нікіфоров, В. І. Кравець // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Серія "Економіка". – 2006. – Вип. 90. – С. 9–11. 15. Верников А. В. Формы собственности и институциональные изменения в банковском секторе : научный доклад / А. В. Верников. – М. : ИНФРА-М, 2007. – 52 с. 16. Геєць В. М. Посткризові перспективи та проблеми розвитку економік України і Росії (макроекономічний аспект) / В. М. Геєць // Фінанси України. – 2011. – № 3. – С. 3–18. 17. Пустовійт Р. Ф. Інституційне формування постсоціалістичного банківського сектора / Р. Ф. Пустовійт, М. П. Овчарук // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей X Всеукраїнської науково-практичної конференції (22–23 листопада 2007 року) : у 2-х т. Т. 1. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – С. 17–19.

Інформація про автора

Трохименко Вікторія Іванівна – канд. екон. наук, асистент кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (03022, Україна, м. Київ, вул. Васильківська, 90-А, e-mail: trokhyumenko.v@gmail.com).